

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง (ฉบับ พ.ศ. 2568)
หลักสูตรการปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ จำนวน 6 ชั่วโมง
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอปราสาท

ความเป็นมา

จากแนวทางการดำเนินงานโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรม ฝึกอาชีพให้ประชาชนระดับฐานรากที่อาศัยอยู่ในระดับตำบล ประกอบด้วย กลุ่มเป้าหมายผู้ด้อย พลาด ขาด โอกาสให้ได้รับการพัฒนาสมรรถนะและทักษะในการประกอบอาชีพเพื่อการมีรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยใช้หลักสูตรการพัฒนาทักษะอาชีพระยะสั้น เพื่อให้ผู้ผ่านการฝึกอาชีพได้รับความรู้สามารถนำไปประกอบอาชีพ สร้างอาชีพ พัฒนาอาชีพ เพิ่มรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาสู่วิสาหกิจชุมชน นอกจากนี้ยังเน้นการจัดการศึกษาที่ยึดพื้นที่เป็นฐานในการพัฒนา (Area – based Development) ใช้หลักสูตรอาชีพเป็นฐาน (Career – Based Education) ในหลักสูตร ๕ กลุ่มอาชีพ ได้แก่ หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านเกษตรกรรม หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านอุตสาหกรรม หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านพาณิชยกรรมและบริการ หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ และหลักสูตร กลุ่มอาชีพและเฉพาะทาง ตลอดจนเน้นหลักสูตรการพัฒนาอาชีพ up – skill re – skill และ new – skill ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน

ในภาวะการณปัจจุบัน ความเจริญก้าวหน้าด้านเศรษฐกิจ และเทคโนโลยีมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพมีการแข่งขันค่อนข้างสูง มีการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเพิ่มขึ้น อีกทั้งสภาพบ้านเมืองในปัจจุบันที่ประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจ ราคาสินค้าโดยทั่วไปได้ปรับตัวสูง ประชาชนทั่วไปจึงต้องแบกรับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น ดังนั้น การประกอบอาชีพในปัจจุบันจึงไม่ได้มุ่งเน้นเพียงรายได้หลักเพียงอย่างเดียว การสนับสนุนให้ประชาชนโดยทั่วไปมีอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มพูนรายได้ ตลอดจนการพึ่งพาตนเอง โดยใช้หลักการและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอปราสาท ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกี่ยวข้องกับการเกษตรเป็นอาชีพหลัก และมีการว่างงานหลังจาก เก็บเกี่ยวผลผลิต ซึ่งเป็นหนึ่งในนโยบายหลักของการพัฒนาการศึกษา เพื่อให้การเรียนรู้เกิดขึ้นจริงในชุมชน

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอปราสาท ได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาอาชีพในชุมชน จึงได้จัดทำหลักสูตรการปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ ขึ้น

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ ในการปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันหรือประกอบอาชีพได้

เป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

ระยะเวลา จำนวน 6 ชั่วโมง

- ภาคทฤษฎี จำนวน 3 ชั่วโมง

- ภาคปฏิบัติ จำนวน 3 ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง		
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
1	ลักษณะประเภทและระบบของการปลูกผักไฮโดรโปนิกส์	- เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะประเภทและระบบของการปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ แบบต่างๆ	1.ลักษณะประเภทของการปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ 2. ระบบการปลูกโดยให้สารละลายธาตุอาหารไหลผ่านราก ผักเป็นแผ่น บางๆอย่างต่อเนื่อง 3.ระบบการปลูกโดยใช้สารละลายธาตุอาหารไหลผ่านราก ผักในระดบน้ำลึก 4.ระบบการปลูกให้ สารละลายธาตุอาหารและอากาศไหลวนผ่านรากผักใน ระดบน้ำลึกอย่าง ต่อเนื่องใน ถาดปลูก	1. วิทยากรบรรยายให้ความรู้ลักษณะประเภท และระบบของการ ปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ 2.ผู้เรียนและวิทยากรร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น	1 ชั่วโมง	-	1 ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง		
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
2	วัสดุอุปกรณ์ สำหรับ การปลูก ผักไฮโดรโปนิกส์	-เพื่อให้ผู้เรียนมี ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการใช้ วัสดุปลูกผัก ไฮโดรโปนิกส์	1.ภาชนะวัสดุที่ใช้ ใน การปลูก 2. ปุ๋ยหรือธาตุ อาหาร พืช	1.วิทยากรบรรยาย ให้ความรู้ พร้อมสาธิตการใช้วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการปลูกผัก ไฮโดรโปนิกส์ 2.ผู้เรียนเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ พร้อมกับวิทยากร 3.วิทยากรประเมินผลการฝึก ปฏิบัติของผู้เรียน	30 นาที	30 นาที	1 ชั่วโมง
3	วิธีการปลูกผัก ไฮโดรโปนิกส์	1. เพื่อให้ผู้เรียนมี ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับวิธีการ และ ขั้นตอนการ ปลูกผัก ไฮโดรโป นิกส์ 2. เพื่อให้ผู้เรียนมี ทักษะและฝึก ปฏิบัติได้	1. การจัดการพืช 2. วิธีการเพาะ กล้า 3.การเพาะกล้าใน แผ่นฟองน้ำ 4. การจัดการด้าน สละสลวย	1. วิทยากรบรรยายให้ความรู้ พร้อมสาธิตเกี่ยวกับการ จัดการพืช, วิธีการ เพาะกล้า, การเพาะ กล้าในแผ่นฟองน้ำ, การจัดการด้าน สารละลาย - ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเพาะ กล้าในแผ่น ฟองน้ำ 2.ผู้เรียนเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ พร้อมกับวิทยากร 3.วิทยากรประเมินผลการฝึก ปฏิบัติของผู้เรียน	30 นาที	2 ชั่วโมง	2 ชั่วโมง 30 นาที
4	ข้อควรคำนึง สำหรับการปลูก ผักไฮโดรโปนิกส์ ในเชิง การค้า	-เพื่อให้ผู้เรียนมี ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับอายุการ เก็บเกี่ยว ราคา ผลิต และฤดูปลูก	1.อายุการเก็บ เกี่ยว 2.ราคาผลิต 3.ฤดูปลูก	-วิทยากรให้ความรู้ เกี่ยวกับ ข้อควรคำนึงสำหรับการปลูก ผัก ไฮโดรโปนิกส์ในเชิงการค้า	30 นาที	-	30 นาที

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง		
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
5	ช่องทางการจำหน่ายสินค้า	เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับช่องทางการจำหน่ายสินค้า	1.ความรู้เกี่ยวกับช่องทางการจำหน่ายสินค้า 2.การจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์	1. ครูบรรยายให้ความรู้เรื่องความรู้เกี่ยวกับช่องทางการจำหน่ายสินค้า 2.ครูบรรยายและสาธิตการจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ 3.ผู้เรียนเรียนรู้และปฏิบัติพร้อมกับวิทยากร	30 นาที	30 นาที	1 ชั่วโมง
รวม					3 ชั่วโมง	3 ชั่วโมง	6 ชั่วโมง

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสาร/ใบความรู้/แผ่นพับ เรื่องการปลูกผักไฮโดรโปนิคส์
2. เว็บไซต์ ที่มาของการปลูกผักไฮโดรโปนิคส์
3. ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การวัดและประเมินผล

1. การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติ
2. การตรวจชิ้นงาน/ผลงาน

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

การเทียบโอน

ไม่สามารถเทียบโอนได้ เนื่องจากไม่ครบ 40 ชั่วโมง : 1 หน่วยกิต

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาต่อเนื่อง พ.ศ. 2545 ลงวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2554
(ข้อ9) การจัดทำและพัฒนาหลักสูตร ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นผู้อนุมัติหลักสูตร

ลงชื่อ.....ผู้เสนอหลักสูตร
(นางกานต์สินี ขวานดี)
งานการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง

ลงชื่อ..........ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(นางสาววรรณิดา ยอดเสาศี)
กลุ่มจัดการเรียนรู้

ลงชื่อ..........ผู้อนุมัติหลักสูตร
(นางอรสา สุภาริ)
ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอปราสาท



แผนการจัดการเรียนรู้

วิทยาการ.....

หลักสูตร.....หลักสูตรการทำการปลูกผักไฮโดรโปนิคส์.....จำนวน.....6.....ชั่วโมง

ระหว่างวันที่.....เดือน..... พ.ศ..... เวลาเรียน.....น.

สถานที่จัดการเรียน.....

วัน เดือน ปี/เวลา	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	หมายเหตุ
วันที่..... เวลา.....น.	1.ลักษณะประเภทของการปลูก ผักไฮโดรโปนิคส์ 2. ระบบการปลูกโดย ให้ สารละลายธาตุ อาหารไหลผ่าน ราก ผักเป็นแผ่น บางๆอย่าง ต่อเนื่อง 3.ระบบการปลูกโดย ใช้ สารละลายธาตุ อาหารไหลผ่าน ราก ผักในระดับน้ำลึก 4.ระบบการปลูกให้ สารละลาย ธาตุ อาหารและอากาศ ไหลวน ผ่านรากผักใน ระดับน้ำลึกอย่าง ต่อเนื่องในถาดปลูก	1. วิทยากรบรรยายให้ความรู้ลักษณะประเภท และระบบของการ ปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ 2.ผู้เรียนและวิทยากรร่วมสนทนาแลกเปลี่ยน ข้อมูลความคิดเห็น	เรียนวันละ 6 ชั่วโมง -ภาคทฤษฎี 3 ชั่วโมง -ภาคปฏิบัติ 3 ชั่วโมง
	1.ภาชนะวัสดุที่ใช้ใน การปลูก 2.ปุ๋ยหรือธาตุอาหาร พืช	1.วิทยากรบรรยาย ให้ความรู้พร้อมสาธิตการใช้ วัสดุอุปกรณ์ สำหรับการปลูกผักไฮโดรโปนิคส์ 2.ผู้เรียนเรียนรู้และฝึกปฏิบัติพร้อมกับวิทยากร 3.วิทยากรประเมินผลการฝึกปฏิบัติของผู้เรียน	
	1. การจัดการพืช 2. วิธีการเพาะกล้า 3.การเพาะกล้าใน แผ่นฟองน้ำ 4. การจัดการด้าน สารละลาย	1. วิทยากรบรรยายให้ความรู้ พร้อมสาธิต เกี่ยวกับการ จัดการพืช, วิธีการ เพาะกล้า, การ เพาะ กล้าในแผ่นฟองน้ำ, การจัดการด้าน สารละลาย - ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเพาะกล้าใน แผ่น ฟองน้ำ 2.ผู้เรียนเรียนรู้และฝึกปฏิบัติพร้อมกับวิทยากร 3.วิทยากรประเมินผลการฝึกปฏิบัติของผู้เรียน	

วัน เดือน ปี/เวลา	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	หมายเหตุ
	1.อายุการเก็บเกี่ยว 2.ราคาผลิต 3.ฤดูปลูก	-วิทยากรให้ความรู้ เกี่ยวกับข้อควรคำนึงสำหรับ การปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ในเชิงการค้า	
	1.ความรู้เกี่ยวกับช่องทางการ จำหน่ายสินค้า 2.การจำหน่ายสินค้าผ่าน ช่องทางออนไลน์	1. ครูบรรยายให้ความรู้เรื่องความรู้เกี่ยวกับช่อง ทางการจำหน่ายสินค้า 2.ครูบรรยายและสาธิตการจำหน่ายสินค้าผ่าน ช่องทางออนไลน์ 3.ผู้เรียนเรียนรู้และปฏิบัติพร้อมกับวิทยากร	

ฯพ

ลงชื่อ.....ครู.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....วิทยากร

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจแผน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....